

BALIK ve BALIKÇILIK

www.zmo.org.tr

İÇİNDEKİLER

Türk Balıkçı Tekneleri	1	Düğümler Bağlar V	14
Taze Balığın Muhafazası Üzerinde Çalışmalar	6	Akvaryum Müzesinde	16
Yeni Bir Balık Aylama Metodu	8	Fıski Boğaziçi Kayıklarına Dair	17
Karadeniz Balıklarının Pelajik Yumurta ve Lârvalarının tayin anahtarı: 5. Kefal balığı	10	Balık Unlarının Tavuk Yemlerine Karıştırılma Nisbeti	22
İngilizce Balık ve Balıkçılık	28		

AGUSTOS 1957

CILT: V SAYI: 3

ET ve BALIK KURUMU UMUM MÜDÜRLÜĞÜ

ARAFI DAN NES E İLİR

ET ve BALIK KURUMU

Ekrem C. Barlas

Umum Müdür

Bu sayıdaki yazı işlerini fiilen idare eden: **Rıdvan Tezel**

Kapak resmimiz tecrübi bir avda avlanmış bulunan barbunya balıklarını tesbit etmektedir.

Fotoğraf: **RİDVAN TEZEL**

Abone şartları:

Yıllık abone bedeli 6 Türk Lirasıdır. Et ve Balık Kurumu İstanbul Şubesi Müdürlüğü, Yeni Valde Han, Kat 5 adresine posta havalesiyle gönderilmelidir.

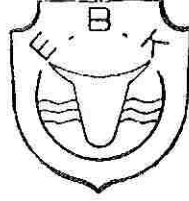
Neşredilmek üzere gönderilen yazılar, muvafık görüldüğü takdirde yayımlanır. Neşredilmiyen yazılar iade edilmez.

BALIK ve BALIKÇILIK: Yeni Valde Han. Kat 5, Yeni Postane karşısı,
İstanbul. Tel.: 22 42 36

BALIK ve BALIKÇILIK

ET ve BALIK KURUMU TARAFINDAN HER AY NEŞREDİLİR

23 EYLÜL 1957

Devlet Nüshası

CİLT: V SAYI: 8

AĞUSTOS 1957

Türk Balıkçı Tekneleri (*)

Dünyanın başlıca balıkçı tekneleri ile küçük yatların plânlarını hazırlayanlardan biri olan meşhur Amerikalı Gemi İnşaiye Mühendisi Mr. HOWARD CHAPELLE Türk balıkçı teknelerini övmüştür.

Gıda ve Tarım Teşkilâtı mütehassısı olarak Et ve Balık Kurumu clemantariyle memleketimizde bir sene müddetle çalışmış olan Mr. CHAPELLE: «Türkiye’de balıkçı tekneleri üzerinde yapılmakta olan tecrübeler nihayet bulduğu gün, Türkler deniz filolarının ihtiyacı olan akar yakıt ithalâtında %50 bir tasarruf sağlayacaklardır» dedi.

Memleketimizde mevcut balıkçı gemilerinin motorlaştırılması ve mahallî balıkçılık şartlarına adapte edilmiş ve mahallî gemi tezgâhlarında inşa edilebilecek balıkçı ve mekanize nakliye gemileri için islâh edilmiş plânların ihzârı meselelerinde Hükûmetimize yardım etmek ve tavsiyelerde bulunmak üzere geçen sene zarfında memleketimize gelip bir sene müddetle Et ve Balık Kurumu ile birlikte balıkçılık tekneleri üzerinde tetkiklerde bulunan ve bundan kısa bir müddet evvel memleketimizden ayrılan meşhur Amerikalı Gemi İnşaiye Mühendisi Mr. HOWARD CHAPELLE Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtının Roma’daki merkezinde bundan bir müddet evvel memleketimiz balıkçı tekneleri hakkında bir konuşma yaparak ezcümle şöyle demiştir:

«Türkiye’de balıkçı teknelerinin tecrübeleri hakkında hazırlanmış olan iki senelik faaliyet programı tamamlandığı gün, Türkler balıkçı tek-

(*) Kurumumuzda bir sene müddetle tetkiklerde bulunmuş olan Amerikalı gemi inşaiye mühendisi Mr. H. CHAPELLE’in bir yazısından ŞADAN BARLAS tarafından dilimize çevrilmiştir.

nelerinin kapasitesi hakkında, dünyanın en mühim balıkçı memleketlerinin kendi balıkçı filolarına dair bildiklerinden daha fazla malûmat sahibi olacaklardır.

Türkiye'de mütehassis elemanlar tarafından tekneler üzerinde yapmakta olan çalışmalar üzerinde durmak isterim. Onlar halen Türk balıkçı teknelerinin en mühimlerinden biri olan gırgır teknelerinden üç nümunesinin tecrübelerini yapmaktadırlar. Daha sonra da üç veyahut dört mahallî tekne tipleri üzerinde de denemelerde bulunacaklardır.

Bu tecrübelerden gayet önemli neticeler elde edilebilir. Türkiye'de teknecilere lüzumundan fazla takatta motör takma temayülü mevcuttur. Yapılmakta olan havuz tecrübeleri motör ile sür'atin iktisadî bir şekilde telifine imkân verecektir. Bu tahakkuk ettiği gün, Türkler balıkçılık sahasında bir senede bütün deniz filolarının altı haftalık iftiyacını karşılayacak miktarda, akar yakıtı tasarruf edeceklerdir. Türkler mahallî balıkçı tekne tiplerini tecrübe ve motör ile sür'ati iktisadî bir şekilde telif ettiklerinde, balıkçı gemilerinin ihtiyacı bulunan akar yakıt ithalâtlarını yarıya indirebileceklerdir. Evvelce de söylediğim gibi, Türkler balıkçı gemilerinin kapasitesi hususunda, diğer balıkçı milletlerinin kendi gemileri hakkında bildiklerinden daha fazla bilgiye sahip olacaklardır.

Balıkçı tekne tecrübelerinden başka İstanbul Teknik Üniversitesi Gemi Endüstrisi Enstitüsüne araba ve yolcu vapurları ile yelkenli yatlar üzerinde de tecrübeler yapılmakta ve aynı zamanda tekne şekilleri ile muharrik kuvvet mevzuları ilmî bir şekilde tetkik edilmektedir. Enstitü Müdürü Profesör ATA NUTKU tarafından hazırlanan model tecrübe programı ikmâl edilmiş bulunmaktadır. Bu hususta neşredilecek raporlar Merkezi Roma'da bulunan Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtına gönderilecek ve neticeler, böylelikle bütün memleketlerin istifadesine arz edilecektir.

Ne yazık ki Türkiye'de teçhizat noksanlığı, balıkçı teknelerinin geliştirilmesi yolunda büyük gayretler sarf eden araştırmacıların çalışmalarına mâni teşkil etmektedir. Türkler yaratıcılık hususunda gayet zeki insanlardır. Bu mevzuda size enteresan bir misâl verebilirim. Geçenlerde, eski bir denizaltından söktükleri elektrik malzemesi, tecrübe havuzunun naklinde kullanılmaktadır. Şayet onlara muayyen teçhizat temin edilmiş olsa, çok daha fazla işi daha çabuk yaparlardı ve daha kat'î neticeler elde edebilirler.

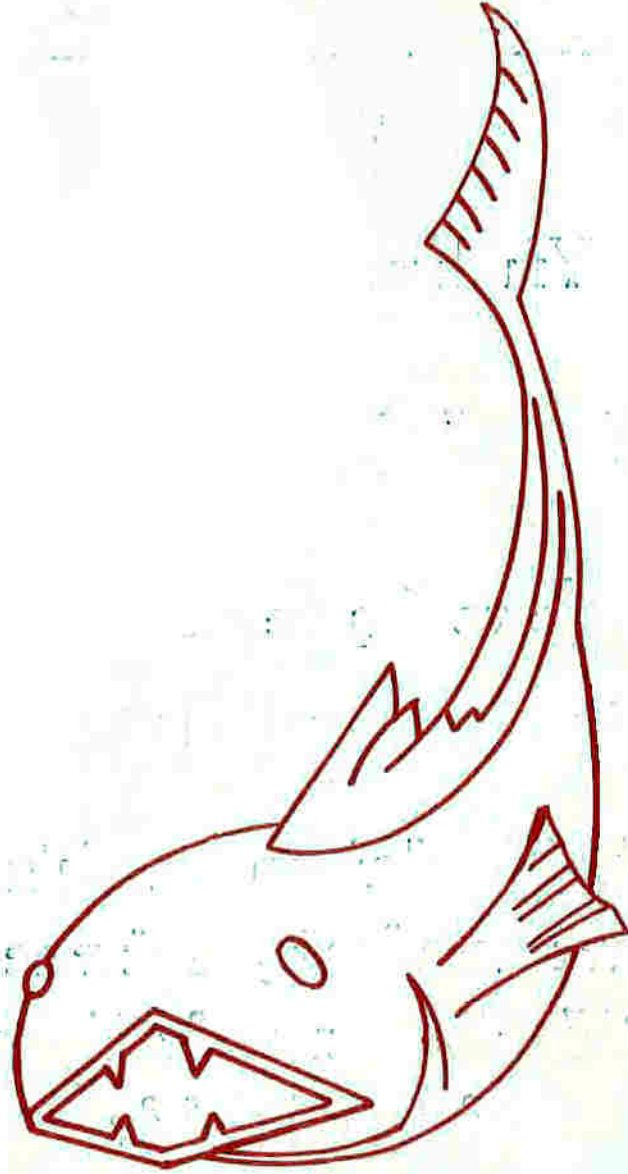
Türkiye'de balıkçılık teknelerinin modernleştirilmesi işlerinde Et ve Balık Kurumu müsmir bir faaliyet göstermekte ve elinden gelen yardımı yapmaktadır. Et ve Balık Kurumu Umum Müdürü EKREM BARLAS'ın direktifleri üzerine, yine bu Kurum tarafından bundan iki sene önce İstanbul'da Beşiktaş'ta kurulmuş olan Balıkçılık Araştırma Merkezinde bir gemicilik şubesi ihdas edildi. Vazifeleri balıkçı teknelerinin plân ve inşa-

sını teşvik ve tekne inşaiyecilerine müzaharete bulunmak olan bu şubenin başına kıymetli bir gemi mühendisi olan NİHAT ÖZERDEM getirilmiştir. Bu şubede en elverişli balıkçı teknelerinin plânları hazırlanmakta ve gemi tezgâhlarına tavsiyelerde bulunmaktadır. Tecrübe havuzunda çalışanların karşılaştıkları suallerin cevapları da yine burada hazırlanmaktadır.

Türklerin inisiyatifi ile islâh edilmiş olan gırgır tekneleri boy ve sür'at arasındaki nisbet bakımından Avrupa ve Kuzey Amerikadaki benzerleri kadar iyidirler. Bu teknelerde artık yeni teçhizat kullanıldığı için bazı tadilat yapılmasına lüzum vardır. Türkiye'de hayat standardının yükselmesi daha fazla balık talebine yol açmaktadır, buna göre balıkçı gemilerinin daha çok miktarlarda balık tutacak şekilde teçhiz edilmesi gerekmektedir.

Türkiye'deki vazifem esnasında altı yeni tip gemi plânı hazırladım. Bunlardan ikisi, inşa edilmek üzere, tetkik edilmektedir. Tekne modelleri üzerinde yapılan tecrübeler bu teknelerde, aynı takatta olan eski gemilere nazaran daha fazla sür'at sağlayabileceğini göstermiştir. Gırgır teknesine ait plânda, kış tarafta ağ için daha fazla yer temini maksadiyle makine ve köprüyü öne doğru kaydırdım. Netice olarak, aynı büyüklükte eski bir tekneye nazaran daha fazla hamule kapasitesi sağlanmış bulunmaktadır.

Et ve Balık Kurumu ile yaptığımız çalışmalarımız nisbeten az tadilatla yeni tipteki Türk teknelerini geliştirme imkânlarını meydana koymuştur. Türkiye'de gemi inşası hayret edecek derecede yüksek standarttır. Camialtı tersanesinde eski bir Osmanlı padişahına ait küçük bir kadirga ile altı tane salapurya gördüm. Kadirga takriben üçyüz seneliktir. Teknelerin hepsi de hâlâ iyi vaziyettedir. Bu tekneler, Türk tekne inşaiyecilerinin ananevi sanatlarının mükemmel bir örnekleridir. Türkler bu mahareti el'an muhafaza etmekte ve dünyanın herhangi bir memleketinde meslektaşlarıyla boy ölçüşecek kadar mükemmel tekneler inşa edebilmektedirler.

İSTANBUL MATRAASI
Nuruosmaniye caddesi No. 90 - İstanbul